

Cum ambientam tancul?

Călin Stegorean

Culoarea divanului din salon este de multe ori criteriul pe baza căruia cei care mai cumpără lucrări din expozițiile de artă decid achiziția.

Nu aveți ceva pe vernil? poate fi una din întrebările care îi "siderează" pe artiștii a căror operă înseamnă mai mult decât echivalentul unor simple "paretare" și a căror intenționalitate artistică este departe de a fi circumscrisă "unui colorit exultant" sau "poeziei grandioase a peisajului" cu care unii critici au definit comod și anodin creații care, "introduse" în mod adecvat, ar fi determinat o percepție superioară, reală, a operei de artă. De multe ori, dintr-o candidă ignoranță, rolul artistului este redus la acela de "ambientare" a spațiului domestic, în sens decorativist, iar funcția sa este asimilată celei de entertainer al celui care plătește.

Evident, artistul autentic nu poate fi un entertainer, și opțiunile sale merg de foarte multe ori împotriva "trendurilor", de regulă, cu substrat comercial. Dimpotrivă, o marcă sigură a artistului autentic este transgresiunea, rebeliunea împotriva establishment-ului și a rețetelor sigure, și aceasta nu doar dintr-un calcul simplist al recunoștinței posterității.

Un exemplu la îndemână l-am avut la Muzeul de Artă clujean cu prilejul expoziției War Games, semnată Adriana Jebeleanu. Stabilită de câțiva ani în Italia, tânăra artistă a abandonat DTP-ul în favoarea "marii picturi" și face o pictură mare la propriu. În pânzele de ample dimensiuni nu de jocurile tip Play Station e vorba; trimiterea se face la marile jocuri politice care se execută cu arme adevărate. Expoziția sa este o consemnare în maniera neoexpresionista a mașinărilor mortale, parte din cotidianul nostru vizual datorat mass-mediei, ce par întotdeauna prea îndepărtate pentru a constitui o amenințare reală, așa cum moartea e întotdeauna o chestie care-i privește doar pe alții. Dar uneori telecomanda nu e suficientă pentru a ne deconecta de la ororile care se întâmplă departe: acum câțiva ani, mirosul exploziilor din Iugoslavia trecea nestingherit frontiera până la noi, vărul înrolat în Iraq s-a întors avansat post-mortem fiindcă TAB-ul lui a călcat pe o mină, iar pe amicii plecați de mulți ani în Liban îi găzduim acum în sufragerie.

Succesul Adrianei Jebeleanu în Italia (inclusă în programul unor instituții de artă importante, câștigătoare a bursei MOVIN'UP care îi susține pe tinerii artiști), nu se datorează unei picturi accesibile, ce poate "ambienta" dulceag atmosfera din salon. Lucrările sale, de o picturalitate intensă, expresie a unei conștiințe lucide ce face apel la solidaritatea altor conștiințe, au un mesaj fără echivoc, de o acută actualitate, desprinsă parcă din jurnalele de știri ale ultimelor zile, poate nu chiar cu vorbele ce urmează: Atenție, oricând ne putem trezi în living cu un tanc!

Ziarul de Duminică, 18.08.2006